

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра менеджменту і адміністрування

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту
к.е.н., доц. Карпюк О.А

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему: «Управління забезпеченням підприємства матеріальними
ресурсами» (на матеріалах ТОВ «МАЗІС»)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр
за професійним спрямуванням 6.030601 «Менеджмент»

Виконала

студентка 41 групи
напряму підготовки
6.030601 «Менеджмент»
Школьна Анна Віталіївна

Науковий керівник

доктор наук з державного
управління, професор
Філіпенко Тетяна В'ячеславівна

Житомир – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВА МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ.....	6
1.1. Поняття управління матеріальними ресурсами.....	6
1.2. Вибір постачальників сировини і матеріалів.....	11
1.3. Забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами.....	16
1.4. Зберігання матеріальних ресурсів та ефективність їх використання.....	21
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «МАЗІС» МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ.....	28
2.1. Організаційно-економічна характеристика господарської діяльності ТОВ «МАЗІС».....	28
2.2. Комплексний економічний аналіз господарської діяльності ТОВ «МАЗІС».....	37
2.3. Характеристика управління матеріальними ресурсами підприємства....	48
2.4. Шляхи підвищення ефективності управління забезпеченням підприємства матеріальними ресурсами.....	55
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Основним завданням діяльності будь-якого підприємства є оптимізація його виробничої програми, що дозволяє збільшити прибуток або досягти очікуваних соціальних ефектів. Перехід до ринкових відносин вимагає від підприємств нових підходів до управління господарською діяльністю. В зв'язку з цим постійно існує потреба в удосконаленні існуючих і запровадженні принципово нових підходів до управління матеріальними сировинними ресурсами, які є одним з основних компонентів виробничого процесу.

Постійне збільшення використовуваних у виробництві знарядь праці, розширення обсягів виробництва, запровадження в дію нових основних фондів і капітальне будівництво вимагають все більшої і більшої кількості сировини, матеріалів, палива і енергії. Перехід до ринкової системи економіки, вимагає наукового нормування матеріальних ресурсів. Об'єктивною розрахунковою базою як планів соціально-економічного розвитку, так і планів галузей народного господарства і промислових підприємств є науковообґрунтовані нормативи і розраховані на їхній основі норми витрат матеріальних ресурсів.

Актуальність теми. В умовах розвитку сучасної ринкової економіки та обмеженості ресурсів нашої планети одним з найактуальніших питань постає питання забезпеченості підприємств матеріальними ресурсами (сировиною, паливом тощо) та їх ефективного використання для отримання максимальної матеріаловіддачі та економічного ефекту від кожної одиниці цих матеріалів. Так як конкуренція на ринку є дуже жорсткою, ефективно проведений аналіз та правильно визначена стратегія мають неабияке значення для зростання та процвітання будь-якого підприємства.

Необхідною умовою виробництва продукції є забезпечення його матеріальними ресурсами: сировиною, матеріалами, паливом, енергією, комплектуючими тощо.

На використання матеріальних ресурсів негативно впливає порушення стійкого виробничого відтворювального процесу на підприємствах, що зумовлено несталістю перехідної економіки. Це потребує поглибленого вивчення сучасних закономірностей формування та руху матеріальних ресурсів у виробничому процесі з огляду на відновлення відтворювального циклу на підприємствах на основі використання сучасних методів управління для організації ефективного використання матеріальних ресурсів в умовах реформування економічних відносин.

Забезпечення підприємства всіма видами матеріальних ресурсів, пошук резервів більш раціонального їх використання і зниження матеріаломісткості продукції призведе до підвищення ефективності виробництва за рахунок раціонального використання ресурсів.

Вагомий внесок у розробку теоретичних і практичних питань наукового обґрунтування методів і засобів управління матеріальними ресурсами зробили: В.Н. Амітан, А. М. Гаджинський, Є. В. Крикавський, Л. Б. Миротин.

Предметом дослідження у випускній роботі виступає сукупність теоретичних та практичних аспектів управління забезпеченням підприємства матеріальними ресурсами.

Об'єктом є ТОВ «МАЗІС», яке спеціалізується на виготовленні дверей.

Метою випускної роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління забезпеченням підприємства ТОВ «МАЗІС» матеріальними ресурсами.

Завданнями випускної роботи є:

- визначення сутності поняття матеріальних ресурсів та управління ними;
- ознайомлення з вибором постачальників сировини та матеріальних ресурсів;
- аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами;
- ознайомлення з правилами зберігання та ефективності використання матеріальних ресурсів;

- визначення шляхів підвищення ефективності управління забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.

Використані методи дослідження:

- загальнонауковий – синтез, аналіз наукової літератури для теоретичної основи дослідження;
- статистичний – для збору та обробки певних статистичних даних;
- математичний – проведення економічного аналізу;
- порівняльний – для розгляду основних систем управління запасами та порівняння статистичних даних.

Використаними матеріалами є: спеціальна література, підручники, посібники, наукові статті, річні звіти та баланси підприємства, методичні рекомендації з написання випускної роботи, дані з системи Internet.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Підсумовуючи проведене у випускній роботі дослідження стану управління забезпеченням підприємства матеріальними ресурсами, робимо такі висновки:

1. Основним завданням діяльності будь-якого підприємства є оптимізація його виробничої програми, що дозволяє збільшити прибуток або досягти очікуваних соціальних ефектів. Перехід до ринкових відносин вимагає від підприємств нових підходів до управління господарською діяльністю. В зв'язку з цим постійно існує потреба в удосконаленні існуючих і запровадженні принципово нових підходів до управління матеріальними сировинними ресурсами, які є одним з основних компонентів виробничого процесу.

2. Забезпечення підприємства всіма видами матеріальних ресурсів, пошук резервів більш раціонального їх використання і зниження матеріаломісткості продукції призведе до підвищення ефективності виробництва за рахунок раціонального використання ресурсів.

3. Однією із основних проблем в управлінні закупівлями матеріальних ресурсів є вибір постачальника. Важливість її пояснюється не тільки тим, що на сучасному ринку функціонує велика кількість постачальників схожих матеріальних ресурсів, але, головним чином тим, що постачальник повинен бути надійним партнером підприємства в реалізації його логістичної стратегії. До того ж, необхідно обрати постачальника найбільш якісних матеріалів.

4. Оскільки матеріальні ресурси забезпечують безперервне виробництво, необхідно велику увагу приділяти їх зберіганню та ефективному використанню наявних ресурсів. Тому для правильного зберігання матеріальних ресурсів складські приміщення поділяють за певними критеріями: за ступенем спеціалізації, за технічною оснащеністю, за господарською належністю, за асортиментом вантажу, за ступенем

механізації, за конструкцією.

5. ТОВ «МАЗІС» пропонує широкий асортимент товарів, реалізує продукцію на ринках України, Білорусі, Казахстану та Росії й співпрацює із закордонними постачальниками (Німеччиною, Польщею, Італією, Туреччиною).

6. За результатами аналізу господарської діяльності ТОВ «МАЗІС», а саме, оцінки фінансових результатів, аналізу виробничого потенціалу, оцінки ефективності використання ресурсів, аналізу фінансової стійкості, говоримо, що підприємство веде ефективну господарську діяльність, оскільки у 2015 році відбулось зростання таких важливих показників як доходу від реалізації продукції (більше ніж у 2,5 рази), власного капіталу (на 77%), продуктивність праці (у 2,5 рази), показники рентабельності.

7. Аналіз управління матеріальними ресурсами показав що, матеріаломісткість у 2015 році зросла у порівнянні з попередніми, що в свою чергу свідчить про збільшення матеріальних витрат. Знизилась матеріаловіддача з 2,6 до 2,4, що говорить про незначне зменшення виходу продукції з кожної гривні витрачених матеріальних ресурсів. Розрахунок коефіцієнту використання матеріалів показав, що ТОВ «МАЗІС» економно використовує матеріальні ресурси та намагається мінімізувати кількість відходів при виробництві. Прибуток на гривню матеріальних витрат у 2015 році значно зріс у порівнянні з 2013 роком, а саме у 2,3 рази. Причиною є оновлення підприємством обладнання та договори з постачальниками сировини за меншими цінами.

8. Для ТОВ «МАЗІС» розроблено пропозиції щодо шляхів підвищення ефективності управління забезпеченням підприємства матеріальними ресурсами. Отже, визначено що, підприємству необхідно розробити план матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) виробництва. План МТЗ є одним із основних розділів тактичного плану підприємства. Розробка планів МТЗ сприяє успішному вирішенню проблем забезпечення сировиною, матеріалами, комплектуючими, паливом, енергією та іншими видами

ресурсів, необхідних для здійснення процесу виробництва. Також доцільно застосовувати систему «Точно в строк». Це може дозволити підприємству отримати приріст прибутку у розмірі 2590 тис. грн. Наступним шляхом є економія сировини, матеріалів і енергетичних ресурсів, закладена в процесі розробки виробів, за допомогою якої загальна економія матеріальних витрат складатиме приблизно 10 тис. грн. на рік. Ще одним шляхом покращення ефективності управління матеріальними ресурсами є оновлення обладнання. Так збільшиться прибуток за рахунок підвищення фондівіддачі (на 2940 тис. грн.), економія від впровадження нової техніки складе 24 тис. грн. у рік та частка прибутку, отриманого від впровадження нової техніки зросте на 7%.

Загальний економічний ефект від запропонованих заходів складає 5441 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Астахов В. П. Бухгалтерський (фінансовий облік): [навч. посіб.] / В. П. Астахов. – М.: ІКЦ «МарТ», 2003. – 928 с.
2. Афанасєва І. І. Оперативний економічний аналіз використання виробничих запасів. / І. І. Афанасєва // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2010. – №1. – С. 10-13.
3. Ахьюджа Х. Мережеві методи управління в проектуванні і виробництві / Х. Ахьюджа. – М.: Мир, 2001. – 405 с.
4. Бабець Є. К. Теорія економічного аналізу: [навч. посіб.] / М. І. Горлов, С. О. Жуков, В. П. Стасюк – К.: ВД "Професіонал", 2007. – 384 с.
5. Барабаш Н. С. Аналіз господарської діяльності: [навч. посіб.] / За заг. ред. Є. В. Мниха. – К.: КНТЕУ, 2008. – 395 с.
6. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2003. – № 12. – С. 24–37.
7. Білик М. Д. Фінансовий аналіз / За ред. М. Д. Білик, О. В. Павловської. – К.: КНЕУ, 2008. – 398 с.
8. Болюх М. А. Економічний аналіз: [навч. посібник] / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.
9. Борманн Д. Менеджмент. Підприємницька діяльність в ринковій економіці / Пер. з нім. Л.І. Воротіна, Федерманн Р. – Гамбург, 2000. – 560с.
10. Бушуєв В. В. Основи підприємництва / В. В. Бушуєв, Е. Ф. Новосьолов, С. В. Панов // За ред. В. І. Рогача – К.: ВНУ, 2003. – 635с.
11. Васильков В. Г., Організація виробництва: [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / В. Г. Васильков, Л. М. Дзюбенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 241 с.
12. Вітлінський В. В. Кількісна оцінка ділової активності підприємства / В. В. Вітлінський // Фінанси України. – 2003. – № 11. – С. 16–24.

13. Володькіна М. В. Економіка промислового підприємства. [навч. посібник] / М. В. Володькіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 396 с.
14. Воробйов Ю. М. Управління ресурсами підприємства. [навч. посібник] / Ю. М. Воробйов, Б. І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2009. – 288 с.
15. Воронцов Є. В. Управління виробничими запасами: аналіз, прогноз, регулювання. / Є. В. Воронцов. – Суми: ВТД «Університетська книга» – 2003. – № 7. – С. 47–49.
16. Голуб Л. Г. Організація праці менеджера / Л. Г. Голуб. – К.: «Кондор», 2004. – С. 103-104.
17. Голубенко В. П. Кілька кроків до порядку в обліку запасів / В. П. Голубенко. – К.: «Знання», 2010. – С. 5–9.
18. Грачова Р. К. Облік запасів за МСФЗ: витрати з придбання і переробки / Р. К. Грачова. – К.: Знання, 2010. – С. 6–11.
19. Грачова Р. К. Облік купівлі – продажів і визнання запасів у витратах / Р. К. Грачова. – К.: Знання, 2011. – С. 12–13.
20. Грейсон Дж. К., Американський менеджмент на порозі ХХІ століття / Дж. К. Грейсон, К. О'Делл // Пер. з англ. Ж. М. Довгань. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 205 с.
21. Дадалко В. А. Реформування економіки / В. А. Дадалко. – Мн.: АРМІТ, 2006. – 276с.
22. Жданова Л. А. Організація і управління промислової фірмою / Л. А. Жданова. – М.: Вид. Ун-ту Дружби народів, 2005. – 362 с.
23. Житна Г. П. Економічний аналіз господарської діяльності закладів / Г. П. Житна, А. М. Нескреба // За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП Рута, 2003. – 680 с.
24. Житна І. П. Аналіз завдань та принципів обліку і контролю виробничих запасів / І. П. Житна, І. І. Афанасєва // Вісник Технологічного університету Поділля. Серія: Економічні науки, 2009. – №5 (55). – Ч.2. – Т.1. – С. 108–109.

25. Заїкіна О. О. Роль показників ділової активності в оцінці управління підприємством / О. О. Заїкіна. – К.: А.С.К., 2008. – № 7. – С. 144–148.
26. Закревський В. Меблеві підприємства: погляд на нинішню ситуацію і перспективу / В. Закревський, С. Семенов, А. Федоров. – Суми: Мрія-1 ЛТД, 2004. – 315с.
27. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу [навч. посіб.] / В. М. Івахненко – 3тє вид., перероб. і доп. К:" Знання-Прес", 2002. –190 с.
28. Кальченко А. Г. Логістика: Підручник / А. Г. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2003. – 284 с.
29. Кемпбелл Р. Економікс: Принципи, проблеми і політика / Р. Кемпбелл, Дж. Макконнелл, А. Стенлі, Л. Брю. – М .: Республіка, 2002. – С.114 – 115.
30. Кислиця О. Я. До питання аналізу ефективності використання запасів / О. Я. Кислиця // Економіка підприємства, 2010. – № 3. – С. 25.
31. Кловська Ю. В. Вартість запасів / Ю. В. Кловська. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – С.10–11.
32. Кондраков Н. П. Бухгалтерський облік / Н. П. Кондраков. – М.: Инфра-М, 2005. – 584 с.
33. Коробов М. Я. Фінансовоекономічний аналіз діяльності підприємств. [навч. посіб.] / М. Я. Коробов. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. – 378 с.
34. Котлер Ф. Основи маркетингу / Ф. Котлер // Пер. з англ. – М .: Прогрес, 2000. – 409 с.
35. Крамаренко В. І. Управління ресурсами підприємства / В. І. Крамаренко. – К.: Кондор, 2007. – 215 с.
36. Крикавський Є. В. Логістика підприємства: [навч. посібник] / Є. В. Крикавський. – Львів: Державний університет «Львівська політехніка», 2001. – 160 с.
37. Лазоришина І. Д. Економічний аналіз: теорія, методологія, практика / І. Д. Лазоришина. – Тернопіль, 2009. – 434 с.

38. Лазоришина І. Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика: Монографія / І. Д. Лазоришина. – Рівне: НУВГП, 2008. – 369 с.
39. Макаренко М. В. Виробничий менеджмент: Навчальний посібник для ВНЗ / М. В. Макаренко, О. М. Махалина. – М.: 2005. – 248 с.
40. Мескон М. Х. Основи менеджменту / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі // Пер. з англ. – М.: Справа, 2000. – 513 с.
41. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства / В. О. Мец. – К.: КНЕУ, 2000. – 132 с.
42. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підручник / Є. В. Мних. – К.: КНТЕУ, 2008. – 514 с.
43. Москалюка В. Є. Планування діяльності підприємства: [навч. посіб.] / За заг. ред. В. Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
44. Никонович І. А. Направлення вдосконалення інформаційної функції обліку запасів оптового підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності / І. А. Никонович // Актуальні проблеми економіки, 2011. – № 7. – с. 43–48.
45. Попович П. Я. Економічний аналіз та аудит на підприємстві. - Вид. 3-є, перероблене і доповнене / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 209 с.
46. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 323 с.
47. Пушкар М. С. Фінансовий облік. – Підручник / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 97 с.
48. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства / Г. В. Савицька. – К., 2000. – 315 с.
49. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства.: [навчальний посібник] - 2-ге вид., виправлене і доповнене / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2006. – 268 с.

50. Самюельсон А. Макроекономіка / А. Самюельсон, В. Нордгауз // Пер. з англ. – Київ: Основи, 2000. – 447 с.
51. Сивчик Л. Г. Розвиток обліку запасів матеріалів, комплектуючих, палива, незавершеного виробництва / Л. Г. Сивчик. – Мн.: Інтерпрессервіс; Книжковий Дім, 2004. – С. 319–320.
52. Сухоруков А. І. Управління запасами / А. І. Сухоруков. – К. ІММВ, 2007 – 265 с.
53. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз: Навчальний посібник. - 4-те вид. доп. перер. / Н. В. Тарасенко. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 503 с.
54. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. - метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. О. О. Терещенка. – К.: КНЕУ, 2007. – 312 с.
55. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 3-тє вид. допов. і перероб./ Н. М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.
56. Трофімчик Г. С. Формування резерву під зниження вартості матеріальних цінностей і відображення в обліку вибуття матеріалів / Г. С. Трофімчик. – К.: КНЕУ, 2007. – № 10. – С. 18-20.
57. Чаюн І. О. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства: [навч. посібник] / І. О. Чаюн, І. Ю. Бондар. – К.: КНТЕУ, 2007. – 311 с.
58. Шрайбфедер Д. Ефективне управління запасами / Д. Шрайбфедер. – М.: Альпіна бізнес букс, 2009. – 389 с.
59. Яцків Т. І. Теорія економічного аналізу / Т. І. Яцків. – Львів: Світ, 2004. – 291 с.
60. <http://buklib.net/books/27803/> [електронний ресурс].
61. http://studopedia.su/1_26378_skladske-gospodarstvo.html [електронний ресурс].
62. <http://www.mazis.net.ua/> [електронний ресурс].

63. <http://www.mazis.org/> [электронный ресурс].
64. <http://www.ukrreferat.com/> [электронный ресурс].